

Løgtingsvalið 2011

LØGTINGSVALIÐ 2011

Bill Justinussen *valevni Miðflokksins*

Undir herrópinum persónligt frælsi ynskja politiskir flokkar at broyta okkara samfelag frá at vera eitt land, har vit hava verið samd um felags virði og samleika til at vera eitt land, har individualisman verður hálovað. Trúskapur móti hjúnarfelaga, børnum, familju, grannalagi,

Persónligt frælsi til hvat?

fedrum og morali er skiftur út við trúskap móti sær sjálvum. Eg, meg, mær og mítt verður tikið fram um alt annað. At ofra seg fyri øðrum enn sær sjálvum er ikki longur virðismett.

Hetta er rákið í dag, men hetta var ikki gamalt. Okkara søga er mettað við frásøgnum um, hvussu vit bygdu land saman. Vøkru søgurnar um samanhald og hjálp í neyðini, har lagnan rakti hart, siga frá um eitt samfelag, har eg, meg, mær og mítt varð sett til síðis til frama fyri næstan. Eitt nú søgan um bygdina Søldarfjørð, sum fyri skjótt 80 árum síðani var fyri teirri vanlagnu at missa nógvar av sínum for-

syrgjarum við sluppunum Immanuel og Lauru. Vit hoyra søgur um, hvussu fólk hjálptu hvørjum øðrum á merkisverdan hátt, uttan at nakar visti, hvør hjálpti hvørjum. Onkuntið stóð rokaður matkovi í túninum hjá einkjum og børnum, áðrenn tey vóru á fótum um morgunin. Onkuntið komu menn úr grannaløgum at sláa teigarnar hjá einkjum, áðrenn tað lýsti fyri degi. Børn, sum høvdu mist pápan, finga aðrar “pápar”, sum tóku ábyrgd fyri øðrum enn sínum egnu. Ikki varð givið, tí man hevði til yvurs, men heldur av heitum hjarta.

Hesi fólkin, har nøkur framvegis eru á lívi og kunnu

siga frá, høvdu annað og meiri í huga enn at dyrka seg sjálvi. Hugtakið persónligt frælsi mundi liggja teimum sera fjart. Tað, sum vígaði mest í teirra hugaheimi, var tørnur og trivnaður næstans.

Men hesi virði tykjast ikki at læra nútíðarmenniskjuna stórvegis. Nú skal sjálvsøknið setast í hásætið.

• Nú skulu vit broyta rúsdrekkalógina, tí “tey vaksnu” vilja hava persónligt frælsi til at kunna keypa eina reyðvinsfløsku í matvøruhandlinum afturvið danska búffinum eitt leygarkvøld. So mugu børnini og teirra rættur til rúsfrið umhvørvi – teirra persónliga frælsi - víkja. So mugu børnini gjalda

prísir fyri persónliga frælsið teirra vaksnu.

• Nú skal hjúnarbandslóg-gávan broytast, tí nú vilja menn giftast við monnum.

• Og nú eru tað andlitini og útsjóndin á valevnunum, sum hava alt at siga, tá veljast skal millum valevnini. Emballaga heldur enn innihald.

• Nú er tað kvinnan, sum skal ráða yvir egnum kroppi, og ófødda, verjuleysa barnið í móðurlívi hevur mist sín rætt.

• Nú skal kristni út úr skúlunum, tí tann boðskapurin snýr seg um næstrakærleika og ábyrgd fyri øðrum enn sær sjálvum. Samfelagið skal sekulariserast (avkristnast),

tí kristniboðskapurin er ótíðarhóskandi. Hóast hann hevur bygt okkara samfelag upp og er grundarlagið undir vesturlendskum vælferðarpolitikki.

Guido Westerwelle, týskur uttanríkisráðharri og samkyndur, sigur: “Ger tað, sum tú hevur hug til, so leingi, sum tú ikki gerst teg inn á onkran annan.”

Dómarabókin sigur í síðsta ørindi: “Á teimum døgum var ongin kongur í Ísrael; hvør maður gjørdi, sum honum líkaði best.”

LØGTINGSVALIÐ 2011

Gunvør Balle *valevni hjá Tjóðveldi*

ALS-skipanin og tey nýútbúnu

ALS hevur eina týðandi stabiliserandi funksjón í einum samfelag tá kreppur raka, og fólk gerast arbeiðsleys. Okkara ALS skipan skal eisini eiga rós fyri at skipa fyri praktikkplássum, skeiðum og øðrum førleikamennandi, so fólk í skipanini ikki sita hendur í favn, men heldur gerast betur fyri at mæta krøvum frá arbeiðsmarknaðinum.

ALS verður sum kunnugt figgjað frá arbeiðstakarum og arbeiðsgevarum og er tískil leys av politisku skipanini sum so. Tó hava politikkarir ábyrgd av at royna at ávirka stýrið fyri ALS at tillaga skipanina eftir broytandi tørnum í samfelagnum. Eitt evnið, sum Tjóðveldið hevur sett ovast á dagsskránnu, er at vit mugu fáa fólkavøkstur í landinum. Tað skal setast

inn á nógvum økjum fyri at røkka hesum máli, og ALS skipanin er ein týðandi viðspælari.

Vit eiga at arbeiða fyri at víðka ALS, so skipanin eisini umfatar tey lesandi, ið flyta heim úr útlondum. Tey hava sjálvsagt ikki havt lönandi inntøku í Føroyum seinastu árin og tá útrokningarháttin hjá ALS bert er grundaður á inntøkugrundarlagið sein-

astu mánaðirnar, er úrsletið at nýútbúgvinn fáa lítið og onki frá ALS.

Hetta er ein beinleiðis forðing fyri fólkavøxstri, tí í Danmark, har tey flestu ungu lesa, fáa tey útgjald beinanvegin, tey eru útbúgv-in. Tað ger sjálvsagt, at tey verða verandi niðri og harvið verða knýtt at danska arbeiðsmarknaðinum og tá minkar sannlíkindini fyri at

tey flyta heimaftur. Eg skilji frá mongum nýútbúnum, at hetta er ein beinleiðis forðing fyri at tey umhugsa at flyta aftur til Føroya. Eitt uppskot kundi verið, at ásett eitt minsta mark fyri ALS-útgjaldið, soleiðis at nýútbúgvinn í hvussu er kunnu fáa eitt grundgjald útgildið.

LØGTINGSVALIÐ 2011

Karlott Hergeirsson *Valevni hjá Framsókn*

Eplaveltan Føroyar

Ofta hoyra vit eitt hugtak frá politikaranum “ skapa tryggjar karmar um vinnuna” og “stuðla íverksetan.”

At skapa tryggjar karmar um vinnuna og so læta vinnuna ráða sær sjálvum so tað fríða iniciativíð kemur fram, og at stuðla øllum skilagóðum verkætlanum er góður liberalur politikkur.

Men havt er hetta fyri hugtøk. Kann kanska best lýstast við eina eplaveltu og tað at velja eplir. Ein maður/ kvinna (ein íverksetari) kemur fram við einum góðum hugskotið, men manglar

stuðul, til líka fyri at sleppa ígongd. Íverksetarin leggur sínar ætlanir fram, hvussu nær og hvar hann ætlar at seta niður eplir, og biður um nøkur seteplir frá almennu myndugleikunum. Heldur man frá almennari síðu at hetta ljóðar skilagott, og man metir at tað kemur so frætt av frukt upp, at tað verður nokk til set árið eftir, og kanska eitt sindur til munnin, ja so letur man viðkomandi fáa nøkur

seteplir. Men metir man hinvegin at eplamaðurin ikki hevur teir røttu fortreytirnar ella ikki hevur eina skilagóða ætlan, onga ætlan um hvussu hann skal passa veltuna, hjúkla um hana, hyppa og lúka hana so fær hann eingin seteplir. Tað ringast er um viðkomandi bara etur seteplini.

Við seteplinum til eplamannin fylgja eisini nakrar treytir, nakrir karmar, sum til dømis kundi verið at ikki

er loyvt at brúka handilstøð og hvussu stór veltan kann vera, men innanfyri hesar karmar má eplamaðurin sleppa at virka frítt. Um hann ger flag veltu ella hyppiveltu, um hann brúkar rossatøð, neytatøð ella onkur onnur tøð, tað skula politikarin halda seg lagt burtur frá.

Vit í framsókn vilja at **Føroyar skula hava sterkari íverksetara mentanina og - umstøður.** Skapa tryggjar,

men fríðar karmar hjá vinnulívinum, í strembanini ímóti at fáa vøkstur og javnvág í hjá landskassanum, og at enda einum sjálvberandi búskapi. **Ein stóðugur búskaparvøkstur** í strembandi ímóti **Einar sjálvbjargnar Føroyar**

“vit skula eta tey eplir vit sjálvir hava velt”